

**Кафедра військової підготовки
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітньо-професійну програму «Організація метеорологічного та геофізичного забезпечення Збройних Сил України» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Е4 «Науки про Землю»

«Опитування науково-педагогічних працівників»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою опитування науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітньо-професійну програму «Організація метеорологічного та геофізичного забезпечення Збройних Сил України» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Е4 «Науки про Землю» на кафедрі військової підготовки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, було отримання зворотного зв'язку щодо якості організації освітнього процесу, ефективності кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, рівня академічної свободи та професійного розвитку викладачів й інших питань.

Опитування спрямоване на визначення сильних сторін освітньої програми, виявлення можливостей для її вдосконалення, а також підвищення рівня задоволеності викладачів умовами реалізації освітнього процесу та сприяння розвитку культури якості в університеті.

Анкетування науково-педагогічних працівників було анонімним.

Дане опитування проводилось онлайн із застосуванням Google-форми.

Опитування проведено наприкінці 2025-2026 навчального року у період з 1 по 30 червня 2026 р. за анкетною «Опитування науково-педагогічних працівників».

Анкета для опитування науково-педагогічних працівників складалася з трьох частин.

У частині 1 респондентам потрібно було надати інформацію загального характеру (дані про науковий ступінь, вчене звання, посаду, стаж роботи).

У частині 2, яка складалась з 12 закритих запитань або тверджень, потрібно було обрати одну з запропонованих відповідей (запитання 1-11) та надати множинну відповідь (запитання 12).

У частині 3, яка складалась з 5 запитань або тверджень, потрібно було надати відкриту відповідь (запитання 13-16) і надати коментар або побажання стосовно якості освітньої програми (запитання 17).

За даними анкетування (частина 1 анкети) в опитуванні прийняли участь 14 науково-педагогічних працівників Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (рисунок 1), з них: 7 (50%) – кандидатів наук (у тому числі, 6 (42,9%) – доцентів, 1 (7,1%) – без вченого звання); 7 (50%) – без наукового ступеня та вченого звання.

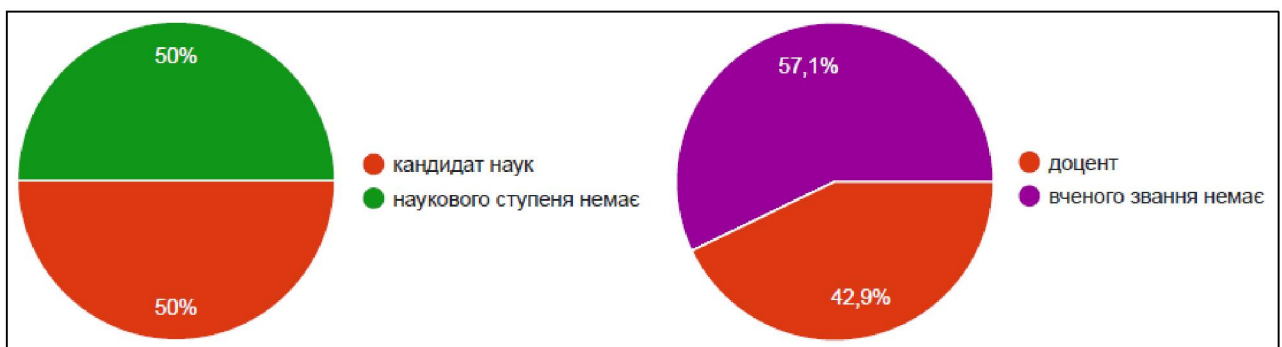

Рисунок 1 – Наукові ступені та вчені звання науково-педагогічних працівників, які прийняли участь в опитуванні

Науково-педагогічний стаж опитаних викладачів у закладах вищої освіти варіює від 5 до 40 років (рисунок 2). Науково-педагогічні працівники мають досвід викладацької діяльності в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова від 1 до 20 років.

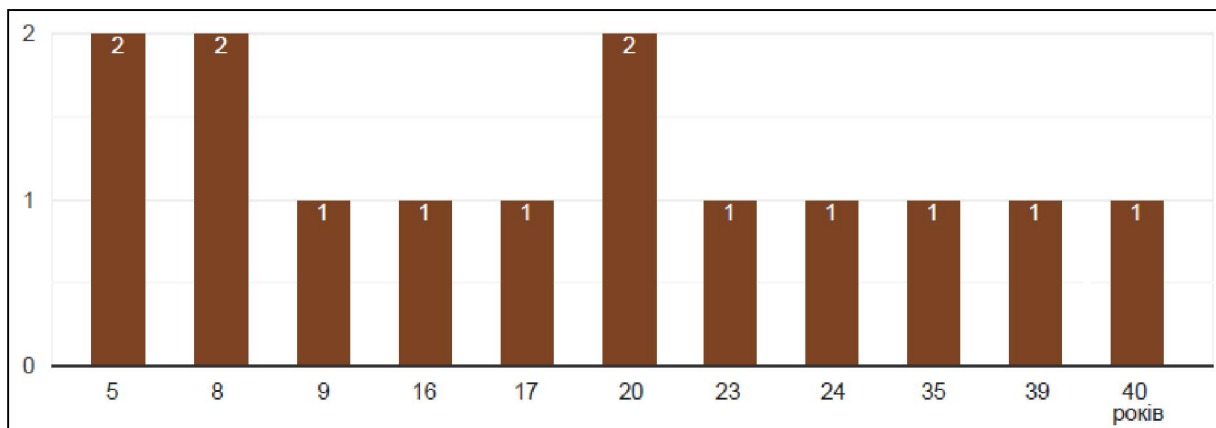

Рисунок 2 – Науково-педагогічний стаж опитаних викладачів

2. Аналіз результатів опитування

Нижче представлений аналіз результатів анкетування викладачів. Відповіді викладачів на запитання анкети (частини 2 та 3) наведені в таблиці 1.

Академічна свобода та професійний розвиток (запитання 1-3)

Усі опитані (100%) підтвердили, що мають повну свободу у виборі методів навчання та викладання, що свідчить про дотримання принципів академічної автономії викладачів.

Щодо оновлення змісту навчальних дисциплін, то, судячи з відповідей викладачів, оновлення робочих програм відбувається на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі з регулярністю один раз на рік (42,9%) та один раз на 3 роки (50%). Один викладач (7,1%) зазначив, що оновлення робочих програм здійснює один раз на 5 років.

Можливість професійного розвитку в межах університету відзначили всі (100%) респонденти, що свідчить про наявність умов для підвищення кваліфікації та участі у наукових заходах.

Інтернаціоналізація та академічна доброчесність (запитання 4, 5)

Абсолютна більшість респондентів (85,7%) відзначили, що університет сприяє інтернаціоналізації діяльності, зокрема через участь у міжнародних програмах, проєктах та грантах.

Рівень сформованості в університеті академічного середовища з нульовою толерантністю до недоброчесності оцінено викладачами наступним чином:

- повністю сформоване (5 балів) – 78,6%;
- достатньо (добре) сформоване (4 бали) – 14,3%;
- частково (задовільно) сформоване (3 бали) – 0%;
- незадовільно сформоване (2 бали) – 7,1%;
- зовсім не сформоване (1 бал) – 0%.

Отже, переважає позитивна оцінка, але є потреба у подальшому зміцненні політики академічної доброчесності.

Таблиця 1

**Результати відповідей науково-педагогічних працівників
на запитання анкети (частини 2 та 3)**

Запитання	Відповіді	
	2	3
Частина 2 анкети		
1. Чи маєте Ви особисто можливість вільно обирати методи навчання та викладання відповідно до принципів академічної свободи?	Так	14 (100%)
	Ні	0 (0%)
2. Як часто Ви здійснюєте оновлення змісту навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі?	Один раз на рік.	6 (42,9%)
	Один раз на 3 роки.	7 (50%)
	Один раз на 5 років.	1 (7,1%)
	Не здійснюю зовсім.	0 (0%)
3. Чи маєте Ви особисто можливість для власного професійного розвитку в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова?	Так	14 (100%)
	Ні	0 (0%)
4. Чи сприяє Одеський національний університет імені І. І. Мечникова інтернаціоналізації Вашої наукової та освітньої діяльності шляхом участі у міжнародних програмах, проєктах та грантах?	Так	12 (85,7%)
	Ні	2 (14,3%)
5. Оцініть рівень сформованості в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова академічного середовища з нульовою толерантністю до проявів академічної недоброчесності:	Зовсім не сформоване 1	0 (0%)
	2	1 (7,1%)
	3	0 (0%)
	4	2 (14,3%)
	5 Повністю сформоване	11 (78,6%)
6. Чи вважаєте Ви, що процедура конкурсного відбору викладачів в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова є прозорою, дає можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для викладання?	Так	14 (100%)
	Ні	0 (0%)
7. Оцініть, наскільки система матеріального та/або морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова є дієвою, справедливою та стимулює розвиток викладацької майстерності:	Незадовільно 1	1 (7,1%)
	2	1 (7,1%)
	3	3 (21,5%)
	4	7 (50%)
	5 Відмінно	2 (14,3%)
8. Чи маєте Ви в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для педагогічної та наукової діяльності?	Так	13 (92,9%)
	Ні	1 (7,1%)
9. Оцініть рівень сформованості в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова культури якості, що сприяє розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою:	Незадовільно 1	1 (7,1%)
	2	0 (0%)
	3	0 (0%)
	4	3 (21,5%)
	5 Відмінно	10 (71,4%)

1	2	3
10. Чи задоволені Ви своїм рівнем забезпечення прав та обов'язків як учасника(ці) освітнього процесу?	Так	13 (92,9%)
	Ні	1 (7,1%)
11. Чи обізнані Ви з політикою та процедурами вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова?	Так	12 (85,7%)
	Ні	2 (14,3%)
12. Чи долучалися Ви особисто до обговорення цієї освітньої програми?	Так	11 (78,6%)
	Ні	3 (21,4%)
Якщо Ви долучалися до обговорення цієї освітньої програми, то зазначте, будь-ласка, в якій формі це відбувалось (допускається множинний вибір, тобто можна обрати один або декілька варіантів відповідей):	Кількість викладачів, які надали відповіді:	11
	Членство у робочій (проектній) групі (безпосередня розробка та обговорення структури, змісту, компетентностей та програмних результатів навчання).	0 (0%)
	Участь у засіданнях кафедри (обговорення освітньої програми, робочих програм дисциплін та пропозицій щодо змін).	9 (81,8%)
	Участь у науково-методичній комісії (розгляд та схвалення освітніх програм).	2 (18,2%)
	Участь у вченій раді (розгляд та схвалення освітніх програм).	0 (0%)
	Надання пропозицій та зауважень (письмових чи усних пропозицій) щодо вдосконалення освітньої програми.	5 (45,5%)
	Участь в анкетуваннях та опитуваннях щодо якості освітньої програми.	10 (90,9%)
	Участь у фокус-групах або інтерв'ю під час акредитації або внутрішнього моніторингу освітньої програми.	1 (9,1%)
	Участь у круглих столах (зустрічах) під час громадського обговорення проекту освітньої програми з роботодавцями та здобувачами.	1 (9,1%)
	Надання письмових експертних відгуків на освітню програму або її проект.	0 (0%)
Частина 3 анкети		
13. Яких теоретичних знань, на Ваш погляд, бракує випускникам даної освітньої програми? Або зазначте, що рівень теоретичних знань випускників даної освітньої програми є достатнім.	Надано 14 відповідей, в яких зазначено, що рівень теоретичних знань випускників даної освітньої програми є достатнім.	
14. Які дисципліни, на Ваш погляд, необхідно додати в освітню програму? Або зазначте, що наявних дисциплін достатньо і нові дисципліни додавати в освітню програму не потрібно.	Надано 14 відповідей, з них: – у 13 відповідях вказано, що наявних дисциплін достатньо і нові дисципліни додавати в освітню програму не потрібно; – у 1 відповіді зазначено, що «На мій погляд, дисципліну "Політологія та основи соціології" було б доцільно замінити на дисципліну "Політологія" із збереженням відповідної кількості кредитів (3 кр. ЄКТС) задля більшого поглиблення практично-прикладних аспектів в її викладанні».	

1	2	3
15. Яких умінь та практичних навичок, на Ваш погляд, бракує випускникам даної освітньої програми? Або зазначте, що випускники даної освітньої програми володіють необхідними уміньми та практичними навичками.	Надано 14 відповідей, з них: – у 12 відповідях вказано, що випускники даної освітньої програми володіють необхідними уміньми та практичними навичками; – у 1 відповіді зазначено, що «Недостатньо навчальної практики по "Методи та засоби гідрометеорологічних вимірювань (гідрологічні вимірювання)", "Геологія з основами геоморфології".»; – у 1 відповіді зазначено, що «У програмі мають обов'язково зберігатися соціально-гуманітарні компоненти із формуванням відповідних умінь і навичок».	
16. Які дисципліни, на Ваш погляд, доцільно вилучити з даної освітньої програми? Або зазначте, що жодної дисципліни вилучати з даної освітньої програми не потрібно.	Надано 14 відповідей, з них: – у 13 відповідях вказано, що жодної дисципліни вилучати з даної освітньої програми не потрібно; – у 1 відповіді зазначено, що «Пропозиція щодо ротації навчальних дисциплін представлена у п. 14».	
17. Надайте, будь-ласка, свій коментар або побажання стосовно якості даної освітньої програми:	Надано 11 коментарів або побажань: – «Відповідає вимогам та стандартам.»; – «Збільшити кількість годин для вивчення іноземної мови»; – «Освітня програма є актуальною, практично спрямованою та відповідає сучасним потребам сектору безпеки і оборони держави. Програма поєднує фундаментальну підготовку у сфері наук про Землю з професійними компетентностями. Важливою перевагою програми є її орієнтація на потреби роботодавців та врахування сучасних викликів, пов'язаних із забезпеченням обороноздатності держави. Компетентності та програмні результати навчання відповідають вимогам професійної діяльності фахівців у сфері метеорологічного і геофізичного забезпечення та створюють належні умови для подальшого професійного розвитку випускників. Структура освітньої програми є логічною, збалансованою та забезпечує послідовне формування загальних і фахових компетентностей. Освітні компоненти взаємопов'язані між собою та спрямовані на досягнення визначених результатів навчання. Водночас програма враховує сучасні тенденції розвитку метеорології, геофізики, інформаційних технологій та систем підтримки прийняття рішень.»; – «Задовольняє»; – «якісна»; – «Освітня програма повністю відповідає затвердженому стандарту вищої освіти зі спеціальності "Науки про Землю" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.»; – «Освітня програма повною мірою відповідає чинним вимогам до підготовки фахівців відповідного рівня вищої освіти, забезпечує формування необхідних загальних і фахових компетентностей, а також враховує сучасні тенденції розвитку галузі. Структура програми є логічною та збалансованою, а зміст освітніх компонентів відповідає заявленим програмним результатам навчання. Зауважень і пропозицій щодо удосконалення програми немає.»; – «Не ріжте те, що залишилось і цього буде достатньо.»; – «Максимальне врахування найсучасніших знань і досягнень у військовій сфері задля підтримання наявного гідного рівня якості даної освітньої програми»; – «Освітня програма повністю забезпечує формування теоретичних та практичних навичок»; – «Якість даної освітньої програми відповідає вимогам Стандарту вищої освіти».	

Прозорість процедур і мотивація викладачів (запитання 6, 7)

Всі респонденти (100%) вважають процедуру конкурсного відбору в університеті прозорою та ефективною.

Систему матеріального та/або морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні в університеті переважна більшість респондентів (92,9%) оцінила на відмінно та добре (64,3%) або на задовільно (28,6%). Лише один викладач оцінив систему як незадовільну (7,1%). Таким чином, на думку більшості викладачів, ця система в університеті є дієвою, справедливою та стимулює розвиток викладацької майстерності. Однак частина викладачів вважає, що є потреба у вдосконаленні механізмів мотивації та стимулювання розвитку педагогічної майстерності.

Інфраструктура та інформаційне забезпечення (запитання 8, 9)

Абсолютна більшість опитаних викладачів (92,9%) зазначили, що мають вільний доступ до необхідних інформаційних ресурсів і матеріально-технічної бази, але один викладач (7,1%) зазначив про часткові обмеження.

Також абсолютна більшість респондентів оцінили на відмінно (71,4%) та добре (21,5%) рівень сформованості культури якості, що сприяє розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою, в університеті. Це демонструє загалом позитивне сприйняття освітнього середовища, водночас із потенціалом для подальшого вдосконалення. Однак один викладач (7,1%) оцінив рівень сформованості культури якості освітнього процесу в університеті на оцінку незадовільно.

Участь в управлінні освітнім процесом (запитання 10-12)

Абсолютна більшість респондентів (92,9%) задоволені своїми правами та обов'язками як учасників освітнього процесу. Лише один викладач (7,1%) зазначив, що він не задоволений рівнем забезпечення своїх прав та обов'язків як учасник освітнього процесу.

Також абсолютна більшість викладачів (85,7%) зазначили, що вони обізнані з політикою та процедурами вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), проте два викладачі (14,3%) потребують додаткового інформування щодо цих питань.

Участь у обговоренні освітньої програми прийняла більшість (78,6%) з опитаних викладачів, що свідчить про активну залученість науково-педагогічних працівників до процесу вдосконалення змісту навчання. Найпоширенішими формами цієї участі були наступні: участь в анкетуваннях та опитуваннях щодо якості освітньої програми (90,9%); участь у засіданнях кафедри, на яких відбувалося обговорення освітньої програми, робочих програм дисциплін та пропозицій щодо змін (81,8%); надання пропозицій та зауважень (письмових чи усних пропозицій) щодо вдосконалення освітньої програми (45,5%).

Теоретичні знання, уміння та практичні навички випускників (запитання 13, 15)

Цікаво відмітити, що на запитання стосовно того, яких теоретичних знань бракує випускникам, всі респонденти (100%) зазначили, що рівень теоретичних знань випускників даної освітньої програми є достатнім.

Абсолютна більшість науково-педагогічних працівників (85,7%) також вважає, що випускники даної освітньої програми володіють необхідними вміннями та практичними навичками. Проте два респонденти (14,3%) у своїх відповідях висловили наступні думки: *«Недостатньо навчальної практики по "Методи та засоби гідрометеорологічних вимірювань (гідрологічні вимірювання)", "Геологія з основами геоморфології".»* та *«У програмі мають обов'язково зберігатися соціально-гуманітарні компоненти із формуванням відповідних умінь і навичок».*

Пропозиції викладачів щодо заміни дисциплін освітньої програми (запитання 14, 16)

Абсолютна більшість опитаних викладачів (92,3%) сходяться на думці, що наявних дисциплін достатньо та нові дисципліни додавати в освітню програму не потрібно. Тобто, освітня програма гарно сформована та містить усі необхідні освітні компоненти. Тільки один респондент запропонував наступні зміни: *«На мій погляд, дисципліну "Політологія та основи соціології" було б доцільно замінити на дисципліну "Політологія" із збереженням відповідної кількості кредитів (3 кр. ЄКТС) задля більш поглиблення практично-прикладних аспектів в її викладанні».*

Стосовно того, які дисципліни потрібно вилучити з освітньої програми, абсолютна більшість респондентів (92,3%) відповіли, що жодної дисципліни вилучати з даної освітньої програми не потрібно. Лише в 1 відповіді зазначено, що *«Пропозиція щодо ротації навчальних дисциплін представлена у п.14».*

Таким чином, абсолютна більшість науково-педагогічних працівників вважають наявні в освітній програмі дисципліни необхідними, що свідчить про її цілісність, відповідність сучасним вимогам фахової підготовки бакалаврів з наук про Землю (військових метеорологів) і збалансованість змісту їх навчання.

Коментарі або побажання стосовно якості освітньої програми (запитання 17)

Коментарі та побажання стосовно якості даної освітньої програми надали 11 (78,6%) респондентів. У коментарях сім викладачів вказали наступне:

- *«Відповідає вимогам та стандартам.»;*
- *«Освітня програма є актуальною, практично спрямованою та відповідає сучасним потребам сектору безпеки і оборони держави. Програма поєднує фундаментальну підготовку у сфері наук про Землю з професійними компетентностями. Важливою перевагою програми є її орієнтація на потреби роботодавців та врахування сучасних викликів, пов'язаних із забезпеченням обороноздатності держави. Компетентності та програмні результати навчання відповідають вимогам професійної діяльності фахівців у сфері метеорологічного і геофізичного забезпечення та створюють належні умови для подальшого професійного розвитку випускників. Структура освітньої програми є логічною, збалансованою та забезпечує послідовне формування загальних і фахових компетентностей. Освітні компоненти взаємопов'язані між собою та спрямовані на досягнення визначених результатів навчання. Водночас програма враховує сучасні тенденції розвитку метеорології, геофізики, інформаційних технологій та систем підтримки прийняття рішень.»;*

- «Задовольняє»;
 - «якісна»;
 - «Освітня програма повністю відповідає затвердженому стандарту вищої освіти зі спеціальності "Науки про Землю" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.»;
 - «Освітня програма повною мірою відповідає чинним вимогам до підготовки фахівців відповідного рівня вищої освіти, забезпечує формування необхідних загальних і фахових компетентностей, а також враховує сучасні тенденції розвитку галузі. Структура програми є логічною та збалансованою, а зміст освітніх компонентів відповідає заявленим програмним результатам навчання. Зауважень і пропозицій щодо удосконалення програми немає.»;
 - «Освітня програма повністю забезпечує формування теоретичних та практичних навичок»;
 - «Якість даної освітньої програми відповідає вимогам Стандарту вищої освіти».
- Крім того, трьома респондентами надані наступні побажання:
- «збільшити кількість годин для вивчення іноземної мови»;
 - «Не різьте те, що залишилось і цього буде достатньо.»;
 - «Максимальне врахування найсучасніших знань і досягнень у військовій сфері задля підтримання наявного гідного рівня якості даної освітньої програми».

3. Висновки

Результати опитування свідчать, що науково-педагогічні працівники високо оцінюють наявний рівень академічної свободи, кадрового потенціалу, ефективності матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, а також міжнародної активності університету.

Водночас серед напрямів удосконалення частина респондентів виділяє: 1) покращення системи матеріального та морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні в університеті; 2) поліпшення доступу до необхідних інформаційних ресурсів і матеріально-технічної бази університету; 3) підвищення обізнаності викладачів щодо політик доброчесності, політики та процедур вирішення конфліктних ситуацій в університеті; 4) залучення до обговорення цієї освітньої програми.

Загалом, освітньо-професійна програма «Організація метеорологічного та геофізичного забезпечення Збройних Сил України» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Е4 «Науки про Землю» реалізується на високому рівні, забезпечуючи якісну підготовку фахівців і сприяючи розвитку академічної культури магістрів з наук про Землю.

4. Пропозиції

За результатами опитування науково-педагогічних працівників сформовано наступні пропозиції:

1. Провести відкрите засідання робочої групи освітньої програми за участі стейкхолдерів (зокрема, науково-педагогічних працівників) з метою обговорення результатів цього опитування.

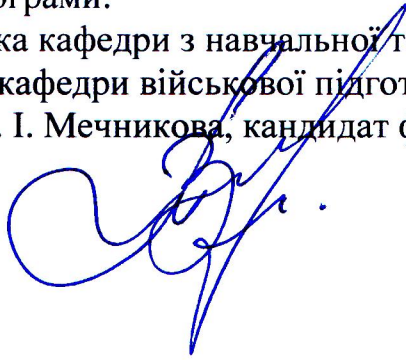
2. Оприлюднити на сторінці освітньої програми на веб-сайті кафедри військової підготовки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова цей аналітичний звіт.

3. Наступне опитування науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітньо-професійну програму «Організація метеорологічного та геофізичного забезпечення Збройних Сил України» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Е4 «Науки про Землю» провести у червні 2027 року.

Гарант освітньої програми:

заступник начальника кафедри з навчальної та наукової роботи – начальник навчальної частини кафедри військової підготовки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, кандидат фізико-математичних наук

підполковник

Валерій МАНСАРЛІЙСЬКИЙ